

ADRES VAN DE MAATSCHAPPIJ
INZAKE EEN GROEP TANDTECHNICI

Naar aanleiding van in het Voorlopig Verslag nopens het wetsontwerp tot vaststelling van de begroting van het Departement van Sociale Zaken en Volksgezondheid voor 1953 gestelde vragen met betrekking tot de positie van een groep tandtechnici heeft het Hoofdbestuur der Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde op 1 December j.l. een adres gericht aan de Leden der Staten-Generaal van de volgende inhoud:

Volgens artikel 1 van de *wet van 1 Juni 1865 (S. 60)* regelende de uitoefening der Geneeskunst, is de uitoefening der geneeskunst, waaronder de wet het verlenen van genees-, heel- of verloskundige raad of bijstand als bedrijf verstaat, alleen geoorloofd aan degenen, aan wie de bevoegdheid daartoe volgens de wet is toegekend, en volgens het arrest van de Hoge Raad van 1 April 1901 is onder geneeskunst tandheelkunde begrepen. In geneeskundige en tandheelkundige kringen werd de toepassing van de tandprothese steeds beschouwd als tandheelkunst en dus behorend tot het monopolie van degenen, die tot het uitoefenen daarvan volgens de wet bevoegd waren.

Bij *wet van 28 April 1913 (S. 167)* werd uitdrukkelijk onder de bevoegdheden van de tandarts opgesomd de toepassing van de tandprothese, d.i. het vervaardigen en plaatsen van kunststanden en -gebitten. Pogingen, door sommige Kamerleden ondernomen, om het tandtechnici (waaronder er ook toen wel waren, die, in plaats van zich tot hun vak, de tandtechniek, te beperken, zelf patiënten behandelden) wettelijk mogelijk te maken praktisch uit te oefenen, stuitte af op de tegengestelde mening van andere leden en de weigering van de Minister.

Intussen waren er onder de bovenbedoelde tandtechnici, die zelf praktijk uitoefenden, verscheidenen, die ondanks de wet rustig hiermee doorgingen, en door het weinig scherpe vervolgingsbeleid van Justitie werd hun aantal voortdurend groter. Na het arrest van de Hoge Raad van 9 Febr. 1920 (tot de toepassing van de tandprothese, behalve de artsen, alleen bevoegd de tandartsen) nam de vervolging enigszins toe, hetgeen vanzelfsprekend aanleiding gaf tot ongerustheid onder de groep van onbevoegden.

In 1924 nam de Regering het standpunt in, dat de wetgever van 1913 had verzuimd een overgangsmaatregel te treffen voor diegenen, die naar hun mening totdien te goeder trouw de tandprothese, als beroep hadden uitgeoefend, hetgeen tegen het advies van de Gezondheidsraad in, leidde tot de *wet van 29 Juni 1925 (S. 282)*, waarbij werd bepaald, dat zij, die vóór 10 Juni 1913 de volledige tandprothese als beroep toepasten zonder de bevoegdheid tot uitoefening der tandheelkunst te hebben verkregen en een opleiding hadden genoten, die naar het oordeel van de met de uitvoering van de wet belaste Minister waarborgde, dat zij bekwaam waren voor de toepassing der volledige tandprothese, die tot toepassing bevoegd zouden zijn en blijven. In de Tweede Kamer werd verklaard dat het hier slechts een kleine, uitstervende groep van 10 à 20 personen zou betreffen.

De uitvoering van deze wet viel echter geheel anders uit: 160 personen verkregen het verlangde visum! Na een interpellatie nam de Tweede Kamer met 63 tegen 1 stem een motie aan, luidende: „De Kamer, niet overtuigd, dat de uitvoering der Wet van 29 Juni 1925, Staatsblad No. 282, in overeenstemming met hare letter en bedoeling heeft plaats gehad, gaat over tot de orde van de dag”. Een en ander had de indiening van een nieuw wetsontwerp tengevolge, dat leidde tot de *wet van 30 December 1926 (S. 454)* tot herziening van de uitvoering van de wet van 29 Juni 1925 (S. 282). Krachtens deze wet moesten alle gegadigden hun

bewijsstukken opnieuw inzenden en naar gelang van dit tweede onderzoek zou of de visering van het bewijs van vestiging worden doorgehaald of het bewijs van vestiging andermaal worden getekend. Alleen dit dubbel geveiseerde stuk zou recht geven tot toepassing der volledige tandprothese terwijl de bezitters hiervan tegelijkertijd het recht kregen de titel van „Tandheelkundige” te voeren. Het gevolg was, dat na het onderzoek door de Commissie Limburg 37 van de 160 vergunningen herleefden.

Nog tweemaal, in 1929 en 1939, volgden wetswijzigingen, waardoor bepaalde personen in de gelegenheid werden gesteld, ditmaal door een zo eenvoudig mogelijk, uitsluitend practisch examen, zich de bevoegdheid en de titel van „Tandheelkundige” te verwerven. Een wetsontwerp, dat beoogde aan tandheelkundigen dezelfde bevoegdheid te geven als aan tandartsen was toegekend, en dat op 15 Juli 1932 door de Tweede Kamer werd verworpen, wordt in dit verband verder onbesproken gelaten. Na de uitvoering van de wet van 1926 adresseerden velen der toen teleurgestelden aan de Tweede Kamer en op advies van een Kamercommissie, die van mening bleek te zijn, dat de ingevolge de wet van 30 December 1926 gevolgde werkwijze onbevredigend was geweest, besloot de Kamer de Minister te verzoeken om of de stukken van hen, wie het tweede visum was onthouden, in handen te stellen van een andere commissie of de betrokken personen door middel van een examen alsnog de gelegenheid te verschaffen tot verkrijging der gewenste bevoegdheid.

Resultaat hiervan was, dat in November 1928 een wetsontwerp werd ingediend dat leidde tot de *wet van 18 Mei 1929 (S. 257)*. Hierbij werd bepaald, dat zij, aan wie niet krachtens de wet van 1925 de visering om hun bewijs van vestiging was verleend en zij, van wie krachtens de wet van 1926 de visering was doorgehaald, in de gelegenheid zouden worden gesteld om door een practisch examen het bewijs te leveren, dat zij tot de uitoefening der volledige tandprothese bekwaam waren; de toelating tot dit examen was weer gebonden aan toepassing als beroep vóór 10 Juni 1913.

De examen-commissie mocht verwachten, dat zij ongeveer 40 kandidaten te examineren zou krijgen, n.l. degenen, die indertijd waren afgewezen op grond van het ontbreken van waarborgen omtrent hun bekwaamheid. Alle anderen waren n.l. door de Commissie-Limburg afgewezen, omdat ze aan de objectieve eis: toepassing als beroep vóór 10 Juni 1913 niet voldeden. Echter . . . 124 personen werden voor het examen opgeroepen! 105 kandidaten gaven aan de oproep gevolg, 47 slaagden en 58 werden afgewezen.

Wederom had bij herhaling de Kamer adressen van „gedupeerde tandtechnici” te behandelen, welke echter aanvankelijk geen succes hadden. Bij de behandeling van de begroting van het Departement van Sociale Zaken voor 1938 werd op een hernieuwde behandeling van de quaestie der tandtechnici aangedrongen, welk streven leidde tot de *wet van 13 Mei 1939 (S. 801)* tot nadere voorzieningen inzake de tandheelkunde, waarbij zij, die toegelaten waren geweest tot het afleggen van het examen ingevolge de wet van 1929 maar daaraan niet hadden deelgenomen of daarvoor niet waren geslaagd, nog éénmaal in de gelegenheid werden gesteld om van hun practische bekwaamheden te doen blijken, en waarbij tevens de bevoegdheid van de tandheelkundigen nader werd omschreven.

In de Memorie van Antwoord, voorafgaande aan de totstandkoming van deze wet, schreef de Minister (R o m m e) onder meer: „De ondergetekende heeft bij het overleg (n.l. met de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde) vooropgesteld, dat het de bedoeling der Regering is, de quaestie der tandtechnici definitief te liquideren, en tegen onbevoegde uitoefening der tandheelkunde met kracht op te treden. Hij stelde daarbij in het licht, dat de

mogelijkheid voor een en ander afhankelijk was van het tot stand komen van een wettelijke regeling in de geest van het aanhangige ontwerp. Zou een dergelijke regeling niet worden getroffen, dan zou wel niet alles van de zijde der tandtechnici getolereerd behoeven te worden, maar toch een bevredigende oplossing niet zijn te verkrijgen."

Het was op grond van deze verklaring, dat de Maatschappij, ondanks de principiële bezwaren, welke bij haar tegen de bedoelde wetwijziging bestonden, haar medewerking bij het tot stand komen ervan en de daarna volgende uitvoering loyaal heeft verleend, en zij zag in het standpunt, dat bij de behandeling van de begroting van het Departement van Sociale Zaken voor 1948 werd ingenomen, slechts een bevestiging van deze verklaring. In de Memorie van Antwoord op het Voorlopig Verslag nopens het wetsontwerp tot vaststelling van deze begroting schreef de Minister (Drees) n.l.: „Over het vraagstuk van de tandtechnici in oneigenlijke zin, t.w. degenen, die zonder daartoe de bevoegdheid te bezitten zich begeven op het terrein van de tandarts, heeft de Regering in 1939 een definitieve oplossing willen geven door indiening van het ontwerp, dat is geworden tot de *wet van 13 Mei 1939* (S. 801). De ondergetekende, ervan overtuigd, dat deze wet op juiste wijze is uitgevoerd, houdt vast aan de door de Regering in 1939 aangenomen gedragslijn, dat door de genoemde Wet en derzelve uitvoering deze zaak voor de wetgever is afgesloten”.

Intussen is, laatstelijk bij de behandeling van de begroting van de Departementen van Sociale Zaken en Volksgezondheid en van Justitie voor 1952 gebleken, dat de quaestie der tandtechnici in sommige kringen niet als afgedaan wordt beschouwd, en dit wordt bevestigd nu in het Voorlopig Verslag nopens het wetsontwerp tot vaststelling van de begroting van het Departement van Sociale Zaken en Volksgezondheid voor 1953 de Minister wordt verzocht om nadere inlichtingen te verstrekken omtrent het standpunt van de Commissie Tandheelkundige Vraagstukken tegenover een oplossing van de moeilijkheden, waarvoor een aantal tandtechnici zich gesteld ziet, alsmede een billijke regeling te bevorderen, waarbij met inachtneming van de belangen der volksgezondheid de historisch gegroeide en tot voor kort getolereerde toestand zoveel mogelijk zal worden gelegaliseerd.

Het is duidelijk, dat in geen geval getracht mag worden de moeilijkheden, waarvan hier sprake is, ontstaan als zij zijn tengevolge van de hierboven uiteengezette wetsuitvoering, ten koste van de volksgezondheid uit de weg te ruimen, en het is evenzeer duidelijk, dat het opnieuw verlenen van een bevoegdheid aan bepaalde groepen lijnrecht in strijd moet worden geacht met de terzake door de Regering in 1939 afgelegde verklaringen, en een terugkeer zou betekenen tot de uitvoering van de wet van 1925, die op een dergelijke wijze heeft plaats gehad, dat een nieuwe wet tot herziening van die uitvoering nodig is geweest. Bovendien zou het opnieuw verlenen van een bevoegdheid wel zeer bezwaarlijk zijn te rijmen met de door de wetgever in 1947 aanwezig geachte noodzakelijkheid tot verzwaring van de studie voor tandarts.